GENERALINĖS ADVOKATĖS CHRISTINE STIX-HACKL IŠVADA, pateikta 2006 m. kovo 7 d. [1]

I — Įžanga

1. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą Nyderlandų teismas iš esmės klausia, ar mokestis už krevečių pervežimą žvejybos laivu, plaukiojančiu su Nyderlandų vėliava, neprieštarauja EB sutarties 25 ir 90 straipsniams, jeigu šis mokestis yra skirtas įrangai finansuoti, siekiant patikrinti, ar laikomasi šių gaminių pardavimo normų, ir jis mokamas taip pat ir tuomet, kai pristatoma į kitą valstybę narę.

2. Pagrindinėje byloje nagrinėjamas krevečių pristatymo į Daniją apmokestinimas šiuo mokesčiu per 2000 m. ataskaitinį laikotarpį.

1 — Originalo kalba: vokiečių.

II — Teisinis pagrindas

A — *Bendrijos teisė*

3. EB 25 straipsnyje numatyta:

„Valstybių narių tarpusavio prekyboje uždraudžiami importo ir eksporto muitai ar lygiaverčio poveikio privalomieji mokėjimai. Šis draudimas galioja ir fiskalinio pobūdžio muitams."

4. EB 90 straipsnyje nustatyta:

„Jokia valstybė narė tiesiogiai ar netiesiogiai neapmokestina kitų valstybių narių gaminių jokiais savo vidaus mokesčiais, didesniais už tuos, kuriais ji tiesiogiai ar netiesiogiai apmokestina panašius vietos gaminius.

Be to, jokia valstybė narė neapmokestina kitų valstybių narių gaminių tokio pobūdžio vidaus mokesčiais, kurie suteiktų netiesioginę apsaugą kitiems gaminiams."

5. Reglamento (EEB) Nr. 2913/92 [2] 23 straipsnyje, kuriame nustatytas „prekės, kilusios iš tam tikros šalies" apibrėžimas, teigiama taip:

„*23 straipsnis*

1. Prekėmis, kilusiomis iš tam tikros šalies, laikomos prekės, visiškai išgautos arba pagamintos tik toje šalyje.

2. Formuluotė „prekės, visiškai išgautos arba pagamintos vienoje šalyje" reiškia:

a) <...>

e) joje vykusios žvejybos arba medžioklės produktus;

f) jūrų žvejybos produktus ir kitus produktus, laivų, registruotų toje šalyje ir plaukiojančių su tos šalies vėliava, sugautus arba išgautus jūroje, kuri neįeina į šalies teritorinę jūrą;

g) <...>

3. 2 dalyje sąvoka „šalis" reiškia ir tos šalies teritorinę jūrą."

B — *Nacionalinė teisė*

6. *Productschap Vis* yra Nyderlandų viešosios teisės reglamentuojama profesinė organizacija. *Productschap Vis* steigimo reglamento 3 straipsnio 2 dalyje šios organizacijos veikla apibrėžiama taip:

„*Productschap* yra sukurta įmonėms:

a) užsiimančioms žvejyba;

2 — 1992 m. spalio 12 d. Reglamentas (EEB) Nr. 2913/92, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1, toliau – MK).

b) apdorojančioms žuvį ir iš apdorotos arba neapdorotos žuvies gaminančioms žmonių ar gyvūnų mitybai tinkamus gaminius;

c) užsiimančioms prekyba – išskyrus atvežimą, pervežimą ir trišalę prekybą – žuvimi arba žmogaus ar gyvūnų mitybai tinkamai apdorotais arba neapdorotais žuvies gaminiais."

7. *Verordening financiering garnalenzeven en garnalenkrakers visafslagen 2000* (Potvarkis dėl 2000 m. ataskaitiniu laikotarpiu aukcionuose parduodamų krevečių nusunkimo ir lukštenimo įrangos finansavimo, toliau — potvarkis) tiek, kiek tai svarbu šiai bylai, nustatyta:

„*2 straipsnis*

1. Nuo pirmojo pirmadienio, einančio po šio potvarkio įsigaliojimo dienos, krevetes Nyderlandų žvejybos laivu gabenantis verslininkas už kilogramą jo gabenamų ir žmonėms vartoti parduodamų krevečių *Productschap* privalo sumokėti 0,01 NLG dydžio rinkliavą.

2. <...>

3 straipsnis

1. Pajamos iš rinkliavos yra skiriamos *Productschap* perkamai krevečių nusunkimo ir lukštenimo įrangai bei jos įrengimui ir priežiūrai finansuoti.

2. Pagal 2 straipsnio 1 dalį rinkliava neturi būti mokama nuo kitos dienos po to, kai bendrai valdomo biudžeto eilutėje, susijusioje su krevečių nusunkimu, nurodytas likutis sąskaitoje viršija 600 000 NLG sumą.

<...>

5 straipsnis

1. Šis potvarkis įsigalioja nuo 2000 m. sausio 1 dienos.

<...>"

III — Faktinės aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

8. Ieškovė pagrindinėje byloje *Vissereijbedrijf D. J. Koornstra & Zn. vof* (toliau – *Koornstra*) yra įmonė, užsiimanti krevečių gabenimu Nyderlandų žvejybos laivu „Elizabeth". Pagal 2002 m. rugpjūčio 1 d. ieškovo pateiktą deklaraciją 2000 m. ataskaitiniu laikotarpiu šis laivas pervežė 52 984 kg krevečių, kurių 28 774 kg parduoti aukcione Nyderlanduose, o 24 210 kg tiesiogiai pristatyti į Daniją, kad ten būtų parduoti.

9. Taikydama potvarkio 2 straipsnio 1 dalį, 2002 m. rugsėjo 19 d. Sprendimu atsakovė pagrindinėje byloje, *Productschap Vis*, apmokestino *Koornstra* 242,10 NLG (109,86 EUR) dydžio rinkliava už 2000 m. ataskaitiniais metais į Daniją pristatytus 24 210 kg krevečių.

10. 2002 m. spalio 25 d. laišku *Koornstra* apskundė šį sprendimą.

11. 2003 m. kovo 19 d. Sprendimu *Productschap Vis* atmetė šį skundą kaip nepagrįstą. Ji ypač rėmėsi 2003 m. vasario 21 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimu, pagal kurį aplinkybė, jog apmokestinamas įvykis, būtent gabenimas Nyderlandų žvejybos laivu, įvyko Danijoje, nepanaikina pareigos mokėti rinkliavą. Remiantis *Productschap* steigimo reglamento 9 straipsniu, *Productschap* valdyba turi diskreciją apibrėžti „apmokestinamo įvykio" sąvoką. Be to, pagal minėtą sprendimą faktas, kad įmonė, remiantis jos duomenimis, negavo pelno iš veiklos, kuriai finansuoti skiriamos pajamos iš rinkliavos, ir kad ji Danijoje jau sumokėjo rinkliavą, nepanaikina ginčijamos rinkliavos teisinio pagrindo.

12. 2003 m. balandžio 25 d. ieškiniu *Koornstra* apskundė ginčijamą sprendimą. Grįsdama savo ieškinį *Koornstra* ypač pabrėžė, kad rinkliava tiek, kiek ja apmokestinamas krevečių gabenimas į Daniją, pažeidžia EB 25 straipsnį arba EB 90 straipsnį. *Koornstra* nuomone, EB 25 ir EB 90 straipsniai buvo pažeisti dar ir todėl, kad ji už krevečių nusunkimą ir lukštenimą turėjo mokėti du kartus, pirmą kartą *Dansk Heiploeg* ir antrą kartą atsakovei. Toks dvigubas apmokestinimas Bendrijos vidaus prekyboje laikomas diskriminuojančiu.

13. *College van Beroep voor het Bedrijfsleven* (toliau – *College* arba prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas) sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pirmiausia nurodo, kad įmonės, užsiimančios krevečių gabenimu Nyderlandų žvejybos laivu, privalo mokėti potvarkio

2 straipsnio 1 dalyje numatytą rinkliavą (toliau – ginčijama rinkliava) taip pat ir tuo atveju, kai krevetės gabenamos už Nyderlandų teritorijos. Rinkliavos skaičiavimo pagrindas tokiu atveju yra bendras gabenamų ir žmonėms vartoti parduodamų krevečių kiekis.

14. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat konstatuoja, kad pagrindinėje byloje *Koornstra* tenkanti rinkliava už 2000 m. ataskaitinį laikotarpį ginčijama tiek, kiek ja apmokestinamos į Daniją gabenamos ir žmonėms vartoti parduodamos krevetės.

15. *College* pažymi, kad apmokestinimas ginčijama rinkliava netaikomas importo iš kitos valstybės narės metu arba dėl šio importo, todėl diskriminacijos tarp nacionalinių gaminių ir gaminių iš kitų valstybių narių nėra. Tačiau, atsižvelgiant į ginčijamos rinkliavos paskirtį, jos suderinamumas su EB 25 straipsniu ir EB 90 straipsniu nėra akivaizdus.

16. Šiame kontekste *College* nurodo, kad tik įmonės, Nyderlandų žvejybos laivais gabenančios krevetes į Nyderlandus, neatsižvelgiant į krevečių kilmę, gali pasinaudoti pajamomis iš rinkliavos. Be to, pažymima, kad rinkliavos pajamomis taip pat gali pasinaudoti pristatantieji krevetes iš užsienio į Nyderlandus, bet ne iš Nyderlandų į užsienį.

17. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad rinkliava galėtų riboti prekybą tiek, kiek ji taikoma tuomet, kai krevetės yra pervežamos į kitą valstybę narę, ir jei šioje valstybėje narėje krevečių nusunkimas ir lukštenimas yra apmokestintas.

18. Atsižvelgdamas į tai, *College* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar neprieštarauja Bendrijos teisei, ypač EB sutarties 25 ir 90 straipsniams, tokia rinkliava, kokia ginčijama nagrinėjamoje byloje, kurią įmonė valstybėje narėje turi mokėti už krevečių gabenimą žvejybos laivu, registruotu šioje valstybėje narėje, ir kuri yra skirta krevečių nusunkimo ir lukštenimo veiklai toje valstybėje narėje finansuoti tiek, kiek šis mokestis taip pat renkamas ir už šios įmonės kurioje nors kitoje valstybėje narėje pervežamas krevetes?

2. Ar atsakant į pirmąjį klausimą turi reikšmės:

a) kurioje vietoje krevetės buvo sugautos;

b) jei krevetės po pervežimo kurioje nors kitoje valstybėje narėje vėliau pervežamos į tą valstybę narę, kurioje registruotas žvejybos laivas;

c) jei po pervežimo kurioje nors kitoje valstybėje narėje taip pat turi būti sumokėta už krevečių nusunkimą ir lukštenimą?"

IV — Dėl prejudicinių klausimų

A — *Pradinės pastabos*

19. Pagrindinėje byloje nagrinėjami gaminiai, būtent krevetės (*Crangon crangon*), patenka į 1992 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3759/92 dėl bendro žuvininkystės ir akvakultūros produktų rinkos organizavimo [3] (toliau – Reglamentas Nr. 3759/92) taikymo sritį. Pagal Reglamento Nr. 3759/92 1 straipsnį bendrą rinkos sistemą sudaro kainų ir prekybos sistema bei bendros konkurencijos taisyklės.

20. Pagal Reglamento Nr. 3759/92 2 straipsnį bendri prekybos standartai nustatyti Tarybos reglamente (EB) Nr. 2406/96 [4] (toliau – Reglamentas Nr. 2406/96). Remiantis Reglamento Nr. 2406/96 3 straipsnio 2 dalimi, prekybos standartams priskiriamos šviežumo ir dydžio kategorijos.

21. Gaminius, kuriems prekybos standartai nustatyti, parduoti galima tik tada – neatsižvelgiant į jų kilmę, – jei jie atitinka Reglamento Nr. 2406/96 reikalavimus [5]. Pagal Reglamento Nr. 3759/92 3 straipsnio 1 dalį valstybės narės privalo užtikrinti prekybos standartų laikymąsi.

22. Nacionaliniame potvarkyje, kuris yra ginčijamos rinkliavos teisinis pagrindas, akivaizdžiai įgyvendinamos Bendrijos teisės nuostatos, užtikrinant krevečių nusunkimo ir lukštenimo įrangos, skirtos Reglamento Nr. 3759/92 3 straipsnio 1 dalyje nurodytam patikrinimui vykdyti, finansavimą. Visos suinteresuotosios šalys mano, kad ginčijamas nacionalinis potvarkis nepažeidžia atitinka-

3 — 1992 m. gruodžio 17 d. Tarybos Reglamentas (EEB) Nr. 3759/92 dėl bendro žuvininkystės ir akvakultūros produktų rinkos organizavimo (toliau – Reglamentas Nr. 3759/92) (OL L 388, p. 1).

4 — 1996 m. lapkričio 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2406/96, nustatantis bendras pardavimo normas tam tikriems žuvininkystės produktams (OL L 334, p. 1).

5 — Žr. Reglamento Nr. 2406/96 2 straipsnio 1 dalį.

mų rinkų bendro organizavimo mechanizmų funkcionavimo [6].

23. Be to, reikia pažymėti, kad prejudiciniai klausimai nėra susiję su valstybės pagalbą reglamentuojančiomis Sutarties nuostatomis, nors Teisingumo Teismas nusprendė, kad sąvoka „valstybės pagalba" gali apimti ne tik atitinkamus parafiskalinius mokesčius, atsižvelgiant į iš šių mokesčių gautų pajamų panaudojimą [7], bet taip pat mokesčio, kuris yra parafiskalinio mokesčio dalis, rinkimą [8]. Dėl šios priežasties ginčijamas nacionalinis potvarkis buvo pateiktas Komisijai.

24. Šiuo klausimu Komisija savo rašytinėse pastabose nurodo, kad 1999 m. gegužės 10 d. ji paskelbė, jog atitinkama pagalbos schema suderinama su EB sutartimi. Remdamasi savo duomenimis, ji priėmė šį sprendimą, vadovaudamasi klaidinga prielaida, kad rinkliava apmokestinamos tik tos įmonės, kurios užsiima krevečių gabenimu į Nyderlandus šios šalies žvejybos laivais, bet ne tos įmonės, kurios gabena krevetes Nyderlandų žvejybos laivais į kitas valstybes nares. Todėl Komisija teigia, kad, jeigu ji būtų žinojusi tikrą teisinę padėtį, ji būtų paskelbusi, jog atitinkama pagalbos schema nesuderinama su bendrąja rinka.

25. Vis dėlto Komisija mano, kad 1999 m. gegužės 10 d. Sprendimas nesudaro kliūčių tiek, kiek remiantis Teisingumo Teismo praktika „leidimas taikyti bendras nuostatas dėl nacionalinių žemės ūkio produktų apmokestinimo, <...> dėl kurio Komisija sutiko remdamasi EB sutarties nuostatomis dėl valstybės pagalbos, neužkerta kelio nacionaliniams teismams tikrinti, ar mokestis, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, neprieštarauja (EB 25 ir EB 90) straipsniams, ypač atsižvelgiant į iš rinkliavos gautų pajamų panaudojimą" [9].

26. Taigi iš šio teismo sprendimo išplaukia, jog prejudiciniai klausimai turi būti nagrinėjami, neatsižvelgiant į Komisijos sprendimo dėl valstybės pagalbos nuostatas.

B — *Aktuali teismų praktika dėl EB 25 ir EB 90 straipsnių sistemos*

1. EB 25 ir EB 90 straipsnių taikymo pirmenybė

27. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo nutartyje teisingai

6 — Dėl atitinkamos Teisingumo Teismo praktikos žr. 1983 m. gruodžio 13 d. Sprendimą *Apple and Pear Development Council prieš Lewis* (C-222/82, Rink. p. 4083, 31 punktas).

7 — Žr., *inter alia*, 1992 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *Lornoy ir kt.* (C-17/91, Rink. p. I-6523, 28 punktas).

8 — Žr. 1993 m. spalio 27 d. Sprendimą *Scharbatke* (C-72/92, Rink. p. I-5509, 20 punktas) ir 2003 m. lapkričio 27 d. Sprendimą *Enirisorse* (C-34/01 - C-38/01, Rink. p. I-14243, 43 punktas).

9 — 2002 m. balandžio 23 d. Sprendimas *Nygård* (C-234/99, Rink. p. I-3657, 64 punktas).

remiasi EB 25 ir EB 90 straipsniais, nes EB 28 ir EB 29 straipsniai netaikomi parafiskaliniams mokesčiams, jeigu yra taikomos kitos Sutarties nuostatos, pavyzdžiui, EB 25 straipsnis dėl lygiaverčio poveikio mokėjimų arba EB 90 straipsnis dėl diskriminacinių vidaus mokesčių.

2. EB 25 ir EB 90 straipsnių taikymo sritis ir jų atskyrimas

28. Remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, į EB 28 straipsnio taikymo sritį nepatenka nei Sutarties nuostatos dėl muitams lygiaverčio poveikio mokėjimų (EB 25 straipsnis), nei nuostatos dėl diskriminacinių vidaus mokesčių (EB 90 sutartis) [10].

30. Pagal EB 25 straipsnį valstybių narių tarpusavio prekyboje draudžiami importo ir eksporto muitai arba lygiaverčio poveikio mokėjimai. Dėl lygiaverčio poveikio mokėjimų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teisingai nurodo, kad remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika [12] minėtas draudimas iš esmės apima visus mokesčius, kuriais importo metu arba dėl importo apmokestinamos būtent importuojamos prekės, bet ne panašūs nacionaliniai gaminiai. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat teisingai nurodo, kad piniginės prievolės, skirtos viešosios teisės reglamentuojamos organizacijos veiklai finansuoti, gali būti laikomos muitui lygiaverčio poveikio mokėjimu.

29. Atliekant tyrimą pirmiausia reikia nustatyti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama priemonė patenka į EB 25 arba EB 90 straipsnių taikymo sritį, ir tik atsakius į šį klausimą neigiamai, reikėtų tikrinti, ar atitinkama priemonė patenka į EB 28 ar EB 29 straipsnio taikymo sritį [11].

31. Teisingumo Teismas jau keletą kartų buvo nurodęs, kad vienašališkai taikomas, kad ir koks mažas būtų, piniginis mokestis, nepaisant jo pavadinimo bei taikymo, kuriuo nacionalinės ar užsienio prekės apmokestinamos dėl to, kad kerta sieną, ir nesantis muitu tikrąja to žodžio prasme, yra lygiaver-

10 — Šiuo klausimu žr., *inter alia*, 1977 m. kovo 22 d. Sprendimą *Iannelli & Volpi* (C-74/76, Rink. p. 557, 9 punktas); 1992 m. kovo 11 d. Sprendimą *Compagnie commerciale de l'Quest ir kt.* (C-78/90–C-83/90, Rink. p. I-1847, 20 punktas) ir sprendimą *Lornoy ir kt.* (minėtas 7 išnašoje, 14 punktas) bei sprendimą *Enirisorse* (minėtas 8 išnašoje, 56 punktas).

11 — Taip pat žr. sprendimą *Lornoy ir kt.* (minėtas 7 išnašoje, 15 punktas) ir sprendimą *Enirisorse* (minėtas 8 išnašoje, 57 punktas).

12 — Žr., *inter alia*, 1992 m. birželio 11 d. Sprendimą *Sanders* (C-149/91 ir C-150/91, Rink. p. I-3899, 15 punktas).

čio poveikio mokėjimas EB 23 straipsnio prasme [13].

32. Pagal EB 90 straipsnį jokia valstybė narė tiesiogiai ar netiesiogiai negali apmokestinti kitų valstybių narių gaminių jokiais savo vidaus mokesčiais, didesniais už tuos, kuriais ji apmokestina panašius vietos gaminius. Pagal Teisingumo Teismo praktiką mokestis, taikomas pagal bendrąją vidaus mokesčių sistemą, kuri sistemingai taikoma gaminių grupėms, remiantis objektyviais, nuo gaminio kilmės ir paskirties nepriklausančiais kriterijais, yra ne muitui lygiaverčio poveikio mokėjimas, o vidaus mokestis EB 90 straipsnio prasme [14].

33. Šiame kontekste reikia taip pat priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką nuostatos, susijusios su lygiaverčio poveikio mokėjimais, netaikomos kartu su nuostatomis, susijusiomis su diskriminaciniais vidaus mokesčiais, todėl pagal EB sutarties sistemą tas pats mokestis negali tuo pačiu metu priklausyti abiem kategorijoms [15].

34. Todėl reikia atskirti EB 25 straipsnio ir EB 90 straipsnio taikymo sritis.

35. Teisingumo Teismo praktikoje atsispindi su šiuo būtinu atskyrimu susiję sunkumai. Vienašališkai taikomi piniginiai mokesčiai, nepaisant jų pavadinimo ir taikymo būdo, kuriais prekės apmokestinamos dėl to, kad jos kerta sieną, ir nesantys muitais tikrąja to žodžio prasme, yra lygiaverčio poveikio mokėjimai EB 23 ir EB 25 straipsnių prasme [16].Tačiau kai mokestis patenka į bendrąją vidaus mokesčių sistemą, kuri sistemingai taikoma gaminių grupėms, remiantis objektyviais, nuo gaminio kilmės ir paskirties nepriklausančiais kriterijais, tuomet piniginė prievolė patenka į EB 90 straipsnio taikymo sritį [17]. Šiuo atveju kaip pavyzdį galima paminėti mokestį, taikomą tiek nacionalinėje rinkoje perdirbamiems arba parduodamiems nacionaliniams gaminiams, tiek eksportuojamiems neperdirbtiems nacionaliniams gami-

13 — 2004 m. rugsėjo 9 d. Sprendimas *Carbonati Apuani* (C-72/03, Rink. p. I-8027, 20 punktas). Taip pat žr. 1983 m. lapkričio 9 d. Sprendimą *Komisija prieš Daniją* (C-158/82, Rink. p. 3573, 18 punktas); 1992 m. liepos 16 d. Sprendimą *Legros ir kt.* (C-163/90, Rink. p. I 4625, 13 punktas); 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *Deutsches Milch-Kontor* (C-426/92, Rink. p. I-2757, 50 punktas); 1995 m. rugsėjo 14 d. Sprendimą *Simitzi* (C-485/93 ir C-486/93, Rink. p. I-2655, 15 punktas) ir 1997 m. rugsėjo 17 d. Sprendimą *UCAL* (C-347/95, Rink. p. I-4911, 18 punktas). Muitams lygiaverčio poveikio mokėjimai draudžiami tiek EB 23 straipsnio, tiek EB 25 straipsnio prasme.

14 — Sprendimas *Carbonati Apuani* (minėtas 13 išnašoje, 17 punktas). Taip pat žr. 1981 m. vasario 3 d. Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją* (C-90/79, Rink. p. 283, 14 punktas) ir sprendimą *Legros ir kt.* (minėtas 13 išnašoje, 11 punktas).

15 — Žr., *inter alia*, sprendimą *UCAL* (minėtas 13 išnašoje, 17 punktas); 1998 m. balandžio 7 d. Sprendimą *Outokumpu Oy* (C-213/96, Rink. p. I-1777, 19 punktas) ir sprendimą *Nygård* (minėtas 9 išnašoje, 17 punktas).

16 — Žr. 30 punktą. Taip pat žr. 1997 m. liepos 17 d. Sprendimą *Haahr Petroleum* (C-90/94, Rink. p. I-4085, 20 punktas) ir sprendimą *Outokumpu Oy* (minėtas 15 išnašoje, 20 punktas).

17 — Žr. 32 punktą.

niams, jeigu abiejų rūšių gaminiai apmokestinami tokiais pačiai mokesčiais [18].

36. Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad teisiškai kvalifikuojant šį mokestį, įskaitant pagrindinėje byloje nagrinėjamąjį, gali reikėti atsižvelgti į pajamų, gaunamų apmokestinus, paskirtį. 1992 m. birželio 25 d. savo išvadoje byloje *Lornoy ir kt.* generalinis advokatas G. Tesauro [19] nurodo, kad šis klausimas „<...> turi esminę reikšmę, nes atsižvelgiant ne tik į formalius aspektus galima nustatyti, ar tam tikri mokesčiai, kuriais tokiomis pačiomis sąlygomis apmokestinami tiek nacionaliniai, tiek importuoti gaminiai, iš tikrųjų gali turėti, ypač dėl jų paskirties, skirtingą įtaką abiem gaminių grupėms, todėl, atsižvelgiant į aplinkybes, jie gali būti traktuojami arba kaip lygiaverčio poveikio mokėjimai, arba kaip EB 90 straipsniui prieštaraujantys vidaus mokesčiai" [20].

37. Be to, iš tokio mokesčio gaunamų pajamų skyrimas veiklai, kuri ypač naudinga apmokestinamiems nacionaliniams gaminiams, perdirbamiems arba parduodamiems nacionalinėje rinkoje, gali nulemti tai, kad pagal tuos pačius kriterijus renkama įmoka vis dėlto bus diskriminacinis apmokestinimas, nes mokesčių našta, tenkanti perdirbtiems ar nacionalinėje rinkoje parduodamiems gaminiams, yra padengiama jos finansuojamais pranašumais, nors eksportuojamiems neperdirbtiems gaminiams tenkanti našta yra grynasis mokestis [21].

38. Remiantis Teisingumo Teismo praktika, pagrindinėje byloje nagrinėjamas mokestis yra EB 23 ir EB 25 straipsniais draudžiamas muitui lygiaverčio poveikio mokėjimas, jei iš mokesčio gaunamų pajamų paskirstymo kylanti nauda visiškai padengia naštą, tenkančią į rinką išleidžiamiems nacionaliniams gaminiams, kurie yra perdirbti ar parduodami nacionalinėje rinkoje [22 23].

18 — Sprendimas *Nygård* (minėtas 9 išnašoje, 20 punktas). Šiame sprendime Teisingumo Teismas, taikydamas analogiją, nurodo sprendimą *Sanders* (minėtas 12 išnašoje, 17 punktas) ir sprendimą *Outokumpu Oy* (minėtas 15 išnašoje, 24 punktas), kur nagrinėjami mokesčiai, kuriais apmokestinami tiek nacionaliniai gaminiai, tiek importuoti gaminiai.

19 — 1992 m. birželio 25 d.generalinio advokato G. Tesauro išvados byloje *Lornoy ir kt.* (7 išnašoje minėtas sprendimas), byloje *Claeys* (1992 m. gruodžio 16 d. Sprendimas, C-114/91, Rink. p. I-6559) bei byloje *Demoor ir kt.* (1992 m. gruodžio 16 d. Sprendimas, C-144/91 ir C-145/91, Rink. p. I-6613).

20 — Remiantis analogija, kurią Teisingumo Teismas taikė būtent sprendime *Nygård* (minėtas 9 išnašoje), tarp importo muitams lygiaverčio poveikio mokėjimo kvalifikavimo ir eksporto muitams lygiaverčio poveikio mokėjimo kvalifikavimo, šis kvalifikavimas taip pat gali būti taikomas ginčijamo mokesčio atžvilgiu tiek, kiek tai susiję su jo kvalifikavimu kaip eksporto muitams lygiaverčio poveikio mokėjimu arba diskriminaciniu vidaus mokesčiu.

21 — Sprendimas *Nygård* (minėtas 9 išnašoje, 22 punktas). Kaip jau buvo minėta 18 išnašoje, šis sprendimas pagal analogiją nurodo 1980 m. gegužės 21 d. Sprendimą *Komisija prieš Italiją* (C-73/79, Rink. p. 1533, 15 punktas); sprendimą *Compagnie commerciale de l'Quest ir kt.* (minėtas 10 išnašoje, 26 punktas) ir sprendimą *UCAL* (minėtas 13 punkte, 21 punktas).

22 — Sprendimas *Nygård* (minėtas 9 išnašoje, 23 punktas). Taip pat žr. sprendimą *Compagnie commerciale de l'Quest ir kt.* (minėtas 10 išnašoje, 27 punktas); sprendimą *Lornoy ir kt.* (minėtas 7 išnašoje, 21 punktas) bei sprendimą *Scharbatke* (minėtas 8 išnašoje, 10 punktas).

23 — Teisingumo Teismas jau anksčiau buvo priėjęs prie išvados dėl nacionalinių gaminių ir importuotų gaminių traktavimo. Žr., pavyzdžiui, 1975 m. birželio 18 d. Sprendimą *IGAV* (C-94/74, Rink. p. 699) ir sprendimą *Compagnie commerciale de l'Quest ir kt.* (minėtas 10 išnašoje) bei 1973 m. birželio 19 d. Sprendimą *Capolongo* (C-77/72, Rink. p. 61); 1977 m. kovo 22 d. Sprendimą *Steinike* (C-78/76, Rink. p. 595); 1977 m. gegužės 22 d. Sprendimą *Cucchi* (C-77/76, Rink. p. 987); 1977 m. gegužės 25 d. Sprendimą *Interzuccheri* (C-105/76, Rink. p. 1029); sprendimą *Komisija prieš Italiją* (minėtas 21 išnašoje) ir 1981 m. sausio 28 d. Sprendimą *Kortmann* (C-32/80, Rink. p. 251).

39. Kita vertus, toks mokėjimas pažeistų EB 90 straipsnyje įtvirtintą diskriminavimo draudimą, jei nauda dėl naudojimosi iš mokesčio už perdirbtus ar nacionalinėje rinkoje parduodamus nacionalinius gaminius gaunamomis pajamomis tik iš dalies padengtų šiems gaminiams tenkančią naštą [24].

40. Galiausiai Teisingumo Teismas pripažino, kad mokestis, kuris laikytinas paslaugai proporcingo dydžio atlygiu už apmokestinamam ūkio subjektui faktiškai suteiktą paslaugą, nėra muitui lygiaverčio poveikio mokėjimas [25].

C — *Vertinimas*

41. Pirmiausia reikia vėl priminti, kad *Koornstra* nustatytas mokestis už 2000 m. ataskaitinį laikotarpį ginčijamas tik tiek, kiek juo buvo apmokestintos krevetės, atvežtos į Daniją ir parduotos žmonėms vartoti. Dėl faktinių aplinkybių, lėmusių apmokestinimą ginčijamu mokesčiu, reikia konstatuoti, kad šiuo mokesčiu buvo apmokestintos krevetės, gabenamos Nyderlandų žvejybos laivais, neatsižvelgiant į jų pristatymo vietą.

42. Taigi pirmiausia reikia patikrinti, ar tokia rinkliava, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, yra muitui lygiaverčio poveikio mokėjimas EB 23 ir paskesnių straipsnių prasme.

Dėl rinkliavos kvalifikavimo kaip lygiaverčio poveikio mokėjimo

43. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šioje byloje neturėtų būti keliamas klausimas dėl lygiaverčio poveikio mokėjimo paprasčiausia dėl to, kad apmokestinimas ginčijama rinkliava vykdomas ne *importo iš kitos valstybės narės metu arba dėl šio importo*. Su tuo sutinka ir Graikijos vyriausybė. Nyderlandų vyriausybė ir *Productschap* taip pat nurodo, kad ginčijama rinkliava vienodai apmokestinamos tiek krevetės, eksportuojamos į kitas valstybes nares, tiek krevetės, gabenamos į Nyderlandus. Kadangi rinkliava apmokestinami ne tik eksportui skirti gaminiai, ji nepatenka į EB 25 straipsnio taikymo sritį. Tokia rinkliava daugiausia yra vidaus mokestis EB 90 straipsnio prasme ir neprieštarauja

24 — Sprendimas *Nygård* (minėtas 9 išnašoje, 23 punktas). Taip pat žr. sprendimą *UCAL* (minėtas 13 išnašoje, 22 punktas).

25 — 1975 m. vasario 26 d. Sprendimas *Cadsky* (C-63/74, Rink. p. 281, 8 punktas); sprendimas *Komisija prieš Daniją* (minėtas 13 išnašoje, 19 punktas); 1999 m. balandžio 22 d. Sprendimas *CRT France International* (C-109/98, Rink. p. I-2237, 17 punktas) ir sprendimas *Carbonati Apuani* (minėtas 13 išnašoje, 31 punktas).

EB sutarčiai, nes ja vienodai ir tuo pačiu prekybos etapu apmokestinamos nacionalinėje rinkoje perdirbtos bei parduodamos ir į kitas valstybes nares eksportuojamos krevetės.

44. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo duomenimis, ginčijamą rinkliavą privalo mokėti tik krevetes Nyderlandų žvejybos laivais gabenančios įmonės už jų gabenamas ir žmonėms vartoti parduodamas krevetes, neatsižvelgiant į gabenimo ir pardavimo šalį bei į pirkėjo krevetėms suteikiamą paskirtį.

45. Abejonės dėl ginčijamos rinkliavos suderinamumo su EB 25 straipsniu arba EB 90 straipsniu neginčijamai paremtos tuo, kad apmokestinamieji asmenys – būtent įmonės, kurios gabena krevetes Nyderlandų žvejybos laivais, neatsižvelgiant įgabenimo vietą – ir gavėjai, turintys naudos dėl iš tokio mokesčio gaunamų pajamų panaudojimo būdo – būtent įmonės, iškraunančios krevetes Nyderlanduose, – nesutampa. Įmonės, gabenančios krevetes žvejybos laivu iš kitos valstybės narės į Nyderlandus, gali nemokamai (tiek, kiek jos neprivalo mokėti rinkliavos) pasinaudoti įranga, finansuojama pajamomis iš ginčijamos rinkliavos, o įmonės, gabenančios krevetes Nyderlandų žvejybos laivais į kitas valstybes nares, privalo mokėti rinkliavą, bet negali naudotis pajamomis iš rinkliavos finansuojama įranga.

46. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neteisingai nurodo, jog ginčijamos rinkliavos negalima kvalifikuoti kaip muitui lygiaverčio poveikio mokėjimo paprasčiausia dėl to, kad ji renkama ne importo metu, ir ne dėl importo iš kitos valstybės narės. Esminės reikšmės turi tai, ar ginčijama rinkliava trukdo prekybai vidaus rinkoje [26]. Remiantis pirmiau nurodyta Teisingumo Teismo praktika [27], toks trukdymas gali atsirasti tuomet, kai nacionalinės priemonės yra įgyvendinamos pasitelkiant piniginės prievoles, „<...> kurios taikomos dėl to, kad gaminiai kirto sieną“ [28]. Ar pagrindinėje byloje ginčijama rinkliava yra tokia piniginė prievolė, pagal pirmiau nurodytą Teisingumo Teismo praktiką turi būti nustatyta remiantis ne tik nuostatomis dėl apmokestinimo šia rinkliava, bet taip pat atsižvelgiant į nuostatas, reglamentuojančias pajamų iš ginčijamos rinkliavos panaudojimą.

47. Todėl reikia nustatyti, ar ginčijama rinkliava sukelia specifinės piniginės prievolės taikymą įmonėms, užsiimančioms kreve-

26 — Sprendimas *Carbonati Apuani* (minėtas 13 išnašoje, 28 punktas).

27 — Žr. 35 ir paskesnius punktus.

28 — Sprendimas *Carbonati Apuani* (minėtas 13 išnašoje, 22 punktas).

čių eksportu gabenant Nyderlandų žvejybos laivais [29].

48. Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad ginčijama rinkliava apmokestinamos ypač Nyderlandų žvejybos laivu eksportuojamos krevetės tiek, kiek sugavimas, kaip faktinė apmokestinimą lėmusi aplinkybė, sukelia apmokestinimą rinkliava, atitinkamai įmonei negalint pasinaudoti pajamomis iš šios rinkliavos finansuojama įranga. Tačiau Graikijos vyriausybė mano priešingai, kad šiuo atveju faktinis krevečių nusunkimo ir lukštenimo įrangos panaudojimas nėra svarbus, nes vien tokios įrangos suteikimas yra paslauga.

49. Pagrindinėje byloje ir rašytinėse pastabose *Koornstra* tvirtina, kad pareiga mokėti šią rinkliavą negaunant už tai naudos yra laikytina dvigubu apmokestinimu, nes naudojimasis atitinkama įranga Danijoje taip pat yra mokamas. Danijos atlyginimo sistemos pobūdis pagal šioje byloje nurodytus dokumentus nėra aiškus.

50. Klausimas dėl galimo dvigubo apmokestinimo šiuo atveju nėra svarbus: Komisija šiuo klausimu teisingai rėmėsi Teisingumo Teismo praktika [30], pagal kurią „<...> Bendrijos teisėje šiuo metu nėra nuostatos, draudžiančios dvigubą apmokestinimą, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kylantį dėl mokesčių, kuriuos reglamentuoja savarankiški nacionalinės teisės aktai. Nors dvigubo apmokestinimo panaikinimas būtų naudingas užtikrinant laisvą prekių judėjimą, o tai būtų galima pasiekti tik derinant nacionalines teisines sistemas <...>“.

51. Atsižvelgęs į ginčijamos rinkliavos poveikį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat iškėlė klausimą dėl gaminių, patenkančių į minėtos nacionalinės sistemos taikymo sritį, kilmės. Ginčijamos rinkliavos sistemoje numatoma skirtinga apmokestinimo tvarka, atsižvelgiant į atitinkamo žvejybos laivo vėliavą, o ne į krevečių kilmę.

52. Vis dėlto krevečių kilmės nustatymas iš esmės sukelia tam tikrų problemų. Nutartyje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pa-

29 — Krevečių, gabenamų į Nyderlandus, apmokestinimas ginčijama rinkliava daugiausia gali būti diskriminacinis mokestis nacionalinių įmonių atžvilgiu, jeigu pajamomis iš rinkliavos finansuojama įranga taip pat yra naudojama krevetėms, į Nyderlandus gabenamoms kitoje valstybėje narėje registruotu žvejybos laivu, tikrinti, nenumatant jų apmokestinimo panašia rinkliava. Tačiau šio aspekto nagrinėti nereikia, nes pagrindinė byla yra susijusi tik su krevetėmis, kurios gabenamos Nyderlandų žvejybos laivu į kitą valstybę narę, šiuo atveju Daniją.

30 — Sprendimas *Nygård* (minėtas 9 išnašoje, 38 punktas).

teikęs teismas remiasi MK 23 straipsniu, kurio taikymą Nyderlandų vyriausybė rašytinėse pastabose atmeta, nurodydama, kad Muitinės kodeksas negali būti taikomas prekybai Bendrijos viduje.

53. Jeigu būtų remiamasi kilmės sąvoka, numatyta Muitinės kodekse, situacija būtų tokia: krevetės, gabenamos Nyderlandų žvejybos laivu, MK 23 straipsnio 2 dalies prasme turėtų būti laikomos Nyderlandų kilmės prekėmis, jeigu jos buvo sugautos neteritorinėje šalies jūroje (f punktas) arba Nyderlandų teritoriniuose vandenyse (e punktas). Tačiau tuo atveju, kai krevetės buvo sugautos kitos valstybės narės vandenyse, jos laikomos tos valstybės narės kilmės prekėmis.

54. Taikant šiuos principus pagrindinėje byloje, reikėtų konstatuoti, kad tuo atveju, kai krevetės į Nyderlandus gabenamos iš užsienio, jos traktuojamos palankiau, nes yra apmokestinamos tik tuomet, kai jas gabena Nyderlandų žvejybos laivas; o Nyderlandų kilmės krevetės neapmokestinamos tik tada, kai jos gabenamos užsienio valstybėje registruotu žvejybos laivu.

55. Tad abejotina, ar MK 23 straipsnis yra taikytinas šiuo atveju. Nyderlandų vyriausybė pagrįstai teigia, kad gaminio kilmė iš esmės neturi lemiamos reikšmės prekybai Bendrijos viduje. MK 23 straipsnio 2 dalyje numatytas išskyrimas neatitinka Bendrosios žuvininkystės politikos principų, pagal kuriuos gaminiai, gabenami tam tikros valstybės narės žvejybos laivu, yra priskiriami tai valstybei narei. Todėl, atsižvelgiant į pagrindinę bylą, būtų netinkama skirstyti krevetes pagal faktinę jų sugavimo vietą ir Nyderlandų žvejybos laivu gabenamas krevetes iš esmės laikyti tos šalies kilmės krevetėmis.

56. Esant tokiai prielaidai, reikia konstatuoti, kad ginčijama rinkliava turėtų būti renkama už Nyderlandų kilmės krevetes, gabenamas tiek į Nyderlandus, tiek į kitas valstybes nares. Tačiau pajamomis, gaunamomis iš ginčijamos rinkliavos, naudojasi tik įmonės, gabenančios krevetes – Nyderlandų arba užsienio valstybės kilmės – į Nyderlandus [31].

31 — Šiuo klausimu taip pat žr. prašymą priimti prejudicinį sprendimą: „<...> naudos iš rinkliavos gaunamų pajamų turi tik įmonės, į Nyderlandus gabenančios krevetes Nyderlandų žvejybos laivu, beje, neatsižvelgiant į jų kilmę“, ir „<...> naudos iš rinkliavos gaunamų pajamų taip pat turi įmonės, į Nyderlandus gabenančios kitoje valstybėje narėje sugautas krevetes, bet ne įmonės, gabenančios Nyderlanduose sugautas krevetes į kitą valstybę narę“.

57. Tad pagal Teisingumo Teismo praktiką, atsižvelgus į pajamų iš mokesčio paskirtį, galima daryti išvadą, kad įmonėms, eksportuojančioms krevetes Nyderlandų žvejybos laivais, ginčijami teisės aktai numato piniginę prievolę, nes įmonė privalo mokėti rinkliavą, nors ji negauna naudos iš pajamų, gaunamų iš rinkliavos, taigi šiuo atveju dėl rinkliavos kylančios prievolės kompensavimas dėl finansavimo atsirandančia nauda, yra neįmanomas. Priešingai nei nurodo Graikijos vyriausybė, šiuo atveju nėra svarbu, ar įranga, finansuojama pajamomis iš ginčijamos rinkliavos, yra prieinama, nes ši įranga yra skirta vykdyti atitinkamos valstybės narės prisiimtą įsipareigojimą tikrinti. Tad toks tokio įsipareigojimo vykdymas vargu ar gali būti apibūdinamas kaip „paslauga".

58. Taigi ginčijama rinkliava riboja prekybą, jeigu ji yra renkama net ir tuomet, kai krevetės Nyderlandų žvejybos laivu gabenamos į kitą valstybę narę. Šiuo atveju nėra svarbu, ar kitoje valstybėje narėje taip pat reikia mokėti už krevečių nusunkimą ir lukštenimą [32].

59. Todėl reikia konstatuoti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos rinkliavos, kurią įmonė valstybėje narėje turi mokėti už krevečių gabenimą žvejybos laivu, registruotu šioje valstybėje narėje, ir kuri yra skirta krevečių nusunkimo ir lukštenimo veiklai toje valstybėje narėje finansuoti, prieštarauja Bendrijos teisei, ypač EB sutarties 25 straipsniui tiek, kiek ši rinkliava taip pat renkama ir už šios įmonės kurioje nors kitoje valstybėje narėje pervežamas krevetes.

Tokia nuostata galioja neatsižvelgiant į tai, kurioje vietoje krevetės buvo sugautos, į tai, ar jos po pervežimo kurioje nors kitoje valstybėje narėje vėliau yra pervežamos į tą valstybę narę, bei į tai, ar pervežant kurioje nors kitoje valstybėje narėje taip pat turi būti sumokėta už krevečių nusunkimą ir lukštenimą.

60. Todėl šiuo atveju nereikia patikrinti, ar ginčijama rinkliava turėtų būti pripažinta diskriminaciniu vidaus mokesčiu.

32 — Turbūt tokia situacija susikloste pagrindinėje byloje. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo duomenimis, atitinkamos išlaidos buvo įskaitytos į kainą, kurią įmonė *Koornstra* gavo iš įmonės *Dansk Heyplacg* už krevečių pardavimą Danijoje.

V — Išvada

61. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į *College* pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

Rinkliava, kokia ginčijama nagrinėjamoje byloje, kurią įmonė valstybėje narėje turi mokėti už krevečių gabenimą žvejybos laivu, registruotu šioje valstybėje narėje, ir kuri yra skirta krevečių nusunkimo ir lukštenimo veiklai toje valstybėje narėje finansuoti, prieštarauja Bendrijos teisei, ypač EB 25 straipsniui tiek, kiek ši rinkliava taip pat renkama ir už šios įmonės kurioje nors kitoje valstybėje narėje pervežamas krevetes.

Tokia išvada galioja neatsižvelgiant į tai, kurioje vietoje krevetės buvo sugautos, į tai, ar jos po pervežimo kurioje nors kitoje valstybėje narėje vėliau yra pervežamos į tą valstybę narę, bei į tai, ar pervežant kurioje nors kitoje valstybėje narėje taip pat turi būti sumokėta už krevečių nusunkimą ir lukštenimą.